

Віктор Лещинський, к. н. з держ. упр.

м. Київ, Україна

ДОЗВІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ: НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ

Viktor Leshchynsky, PhD in Public Administration

Kyiv, Ukraine

PERMISSIVE ACTIVITIES IN THE AREA OF TOWN-PLANNING: SCIENTIFIC APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE ESSENCE

The article is devoted to the systematization of current scientific approaches to determining the nature of permissive activities in the field of town planning, and determining, on this basis, further directions of scientific research on the nature of permissive activities in the field of town planning. As a result of the conducted research, it was determined that according to the criterion of the object of scientific researches the nature of the permissive activity in the sphere of town planning, the existing scientific researches can be organized into: directly devoted to the mentioned issues; works in which these issues are a condition for consideration of other problems. In the article, it is stated that according to the criterion of results of scientific approaches it is necessary to distinguish the research which confirm: the securing nature of permissive activity in town planning; a combination of both security and consideration as creating the conditions for the exercise of subjective rights in the field of town planning; consideration of permissive activities mainly as creating conditions for implementation of these rights.

Keywords: permissive activities, town planning, permits, scientific concepts, administrative services.

Актуальність теми. Сьогодні мають місце неоднакові наукові підходи до визначення сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування. Так, дозвільна діяльність у цій сфері сприймається як адміністративні послуги¹, інструмент публічного адміністрування². Поряд із цим, загальнотеоретичне визначення дозвільної діяльності визначає її дещо з інших позицій, оскільки переважним є бачення її як діяльності, спрямованої на створення умов реалізації суб'єктивних приватних прав, а не на здійснення публічного адміністрування. Тому, на відміну від здійснення дозвільної діяльності, суб'єктами надання адміністративних послуг можуть бути й невідні суб'єкти³. З подібного підходу виходять й автори комплексних юридичних досліджень визначення сутності дозвільної діяльності⁴.

Отже, наявне неоднакове сприйняття такої діяльності як на рівні спеціалізованих наукових досліджень, так і на більш високому рівні узагальнення. Окремі дослідники пропонують залучати Центри надання адміністративних послуг до процесу подання дозвільних документів⁵, попри різну правову природу адміністративних послуг та дозвільної діяльності. Таким чином, актуальним є

¹ Рибак, К.О. (2018). *Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 103.

² Стукаленко, О.В. (2016). *Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі*: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 93.

³ Авер'янов, В.Б. (2011). *Вибрані наукові праці*. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 269.

⁴ Джафарова, О.В. (2015). *Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади*: автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Харків, 21.

⁵ Рибак, К.О. (2018). *Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 5.

визначення єдиних теоретичних засад сприйняття дозвільної діяльності у сфері містобудування, що вимагає систематизації існуючих наукових поглядів у цій сфері.

Фактичне змішування понять «дозвільна діяльність» та «адміністративна послуга» сприяє виникненню проблем у практичній діяльності як суб'єктів правозастосування, так і суб'єктів здійснення містобудівної діяльності. Так, наявне сьогодні ліцензування здійснення господарської діяльності у сфері містобудування (адміністративна послуга) слушно пропонують замінити на професійну атестацію відповідних суб'єктів (дозвільна діяльність)¹. Це відповідає природі виконуваних суб'єктами владних повноважень функцій у сфері містобудування, а також суспільному значенню такої дозвільної діяльності, знайшло відображення у Концепції публічного управління у сфері містобудівної діяльності².

Огляд останніх досліджень і публікацій. Необхідно відмітити поодинокі публікації, присвячені окремим теоретичним питанням здійснення дозвільної діяльності у сфері містобудування: сутність дозвільної системи (В. Гусаков, С. Рева, 2019 р.³), громадський контроль (О.В. Сергієнко, 2018 р.⁴), містобудування як предмет дозвільної діяльності (В.О. Резніченко, 2017 р.⁵), та деякі інші. Необхідно відмітити, крім того, комплексні дослідження, у яких висвітлюються окремі питання як сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування (К.О. Рибак, 2017 р.⁶), так і дозвільної діяльності загалом (О.В. Джафарова, 2015 р.⁷). Втім, проблематика зазначеної статті не отримала повного висвітлення у наведених та інших роботах науковців протягом останніх років.

Метою статті є систематизація актуальних наукових підходів до визначення сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування, визначення на цій основі подальших напрямів наукових досліджень щодо сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Основний матеріал. О.В. Стукаленко, досліджуючи сутність дозвільних адміністративних процедур у сфері будівництва, вказує на необхідність оновлення концептуальних підходів у адміністративному праві в напрямку розвитку публічно-сервісних засад здійснення дозвільної діяльності. Крім того, вчений виходить з вичерпності адміністративних процедур як форми реалізації дозвільної діяльності у сфері містобудування. При цьому підтримується науковий підхід щодо визначення суб'єктом здійснення адміністративної процедури виключно суб'єкта (органу) публічної влади⁸. Вказане означає неможливість здійснення дозвільної діяльності у цій сфері недержавними органами, що є притаманним сфері адміністративних послуг⁹.

К.О. Рибак, не надаючи загального поняття дозвільної діяльності у сфері містобудування, відносить окремі дозвільні дії (видача дозволу на виконання будівельних робіт, відмова у видачі таких дозволів) до сфери адміністративних послуг¹⁰.

О.В. Резніченко, досліджуючи містобудівну діяльність як предмет здійснення дозвільної діяльності, надає їй авторське визначення. Дозвільна діяльність полягає у здійсненні визначених

¹ Гусаков, В., Рева, С. (2019). Дозвільна система. *Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності*. Збірник аналітичних матеріалів. Київ, 50. <<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>> (2020, січень, 10).

² Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності. <<http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/Kontseptsiya-na-sayt.pdf>> (2020, січень, 08).

³ Гусаков, В., Рева, С. (2019). Дозвільна система. *Концепція публічного управління у сфері містобудівної діяльності*. Збірник аналітичних матеріалів. Київ, 50. <<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>> (2020, січень, 10).

⁴ Сергієнко, О.В. (2018). Дозвільна система в будівництві як сукупність об'єктів громадянського контролю у сфері містобудівної діяльності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: державне управління*, 29 (68), 2, 41-45.

⁵ Резніченко, В.О. (2017). Дослідження сфери містобудування як предмету дозвільної діяльності та об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*, 6, 237-240.

⁶ Рибак, К.О. (2018). *Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання*: автореф. дис.... канд. юрид. наук. Київ.

⁷ Джафарова, О.В. (2015). *Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади*: автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Харків.

⁸ Стукаленко, О.В. (2016). *Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі*: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 97.

⁹ Авер'янов, В.Б. (2011). *Вибрані наукові праці*. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 269.

¹⁰ Рибак, К.О. (2018). *Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 103.

законом адміністративних процедур, спрямованих на запобігання негативним наслідкам здійснення містобудівної діяльності. Такі наслідки можуть наставати стосовно зокрема: особистої безпеки, приватної власності, суспільних та державних інтересів. При цьому виокремлюються такі ознаки дозвільної діяльності у сфері містобудування: є засобом реалізації суб'єктивних приватних прав при гарантуванні прав інших учасників суспільних відносин при забезпеченні безпеки містобудівної діяльності як основного пріоритету; існування спеціального механізму одержання дозвільного документа; обов'язковий суб'єкт здійснення – орган публічної влади; небезпечність містобудівної діяльності як основна підстава врегулювання дозвільної діяльності у цій сфері; є неодмінною умовою здійснення містобудівної діяльності; визначення процедур здійснення дозвільної діяльності має відбуватись виключно у законодавчому порядку¹. Коментуючи зазначену позицію, її позитивною рисою необхідно відмітити не тільки чітке визначення загальної спрямованості здійснення містобудівної діяльності: забезпечення особистої та суспільної безпеки здійснення містобудівної діяльності, але й вироблення цілісного її поняття. Певним недоліком цього визначення можна назвати недостатнє опрацювання питань розмежування суміжних категорій, зокрема «дозвільна діяльність» та «адміністративна послуга». Зокрема, характеризуючи призначення дозвільної діяльності, вчений не приділяє достатньої уваги забезпеченню безпеки містобудування (дозвільна діяльність) та легалізації такої діяльності (надання адміністративних послуг).

П.В. П'ятков, характеризуючи містобудівну діяльність як об'єкт надання адміністративних послуг, вказує на її відмітні ознаки та пропонує авторську позицію щодо уточнення існуючого визначення адміністративної послуги у цій сфері. Зокрема, специфічними ознаками містобудівної діяльності визначаються такі, як: іманентність надання адміністративних послуг здійсненню містобудівної діяльності; значна кількість зовнішніх факторів, що мають враховуватись при наданні адміністративних послуг у цій сфері (екологічна ситуація, ступінь розвитку інфраструктури, рівень соціальних стандартів на конкретній території); спеціальний характер суб'єктів та об'єктів здійснення; конфліктний характер як іманентна риса містобудівної діяльності, високий ризик порушення прав інших осіб при її здійсненні; визначальна спрямованість містобудівної діяльності – забезпечення повноцінного життєвого середовища².

Характеризуючи сутність адміністративної послуги у зазначеній сфері, П.В. П'ятков виходить з загального визначення адміністративної послуги, що надається І.П. Голосніченко, відповідно до якого сутністю та призначенням адміністративної послуги визначається створення умов для реалізації суб'єктивних прав у межах адміністративних правовідносин. При цьому до сфери адміністративних послуг відноситься й ліцензування та видача інших дозвільних дозвільного характеру³. Розвиваючи вказаний науковий підхід, П.В. П'ятков, на основі врахування надбань теорії приватного права стосовно сутності категорії «послуга», визначає додаткові ознаки адміністративної послуги стосовно сфери містобудування. Зокрема, вчений вказує на іманентний характер не тільки результату надання адміністративної послуги (зокрема видача або відмова у видачі певного документу дозвільного характеру), але й – належної процедури надання такої послуги⁴. У такому висновку простежується вплив наукових надбань сфери цивільного права, відповідно до яких загальновідомою відмітною рисою послуги як об'єкту цивільних прав є її споживання у момент її надання.

Коментуючи таку наукову позицію, необхідно вказати на дві основні відмітні її риси. По-перше, як і у попередніх наукових напрацюваннях, вчений не розмежовує категорії «дозвільна діяльність» та «адміністративна послуга». Більше того, з положень, що наводяться автором, вбачається широкий характер категорії «адміністративна послуга», що охоплює своїм змістом дозвільну діяльність. Крім того, дослідження обґрунтування П.В. П'ятковим свого висновку у підрозділі 1.1 роботи свідчить, що вченим досліджено переважно загальні властивості адміністративних послуг. Отже, висновок вченого

¹ Резніченко, В.О. (2017). Дослідження сфери містобудування як предмету дозвільної діяльності та об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*, 6, 239-240.

² П'ятков, П.В. (2016). *Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 77-78.

³ Шемшученко, Ю.С. (ред.) (2012). *Великий енциклопедичний юридичний словник*. Київ: Вид-во «Юридична думка», 18; П'ятков, П.В. (2016). *Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 15.

⁴ П'ятков, П.В. (2016). *Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування*: дис.... канд. юрид. наук. Київ, 77-78.

носить загальний характер та виходить за своїм змістом за межі його роботи.

Отже, за критерієм об'єкту наукових досліджень сутності дозвільної діяльності у сфері містобудівної діяльності наявні наукові дослідження можуть бути систематизовані на: безпосередньо присвячені зазначеним питанням; роботи, в яких зазначені питання є умовою розгляду інших питань.

За критерієм результатів наукових підходів необхідно виділити дослідження, що стверджують про: забезпечувальний характер дозвільної діяльності у досліджуваній сфері; поєднання як забезпечувального характеру, так і розгляд її як створення умов для реалізації суб'єктивних прав у сфері містобудування; розгляд дозвільної діяльності переважно як створення умов для реалізації зазначених прав.

Зазначені критерії обрані як такі, що вичерпно характеризують сучасний стан розробки зазначеного питання. Так, критерій спрямованості досліджень дозволяє виявити ступінь дослідження окресленої проблематики у актуальній науковій літературі. Критерій результатів наукових підходів дозволяє висвітлити напрями сучасного сприйняття сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Характеризуючи містобудування як предмет здійснення дозвільної діяльності, не можна не відмітити високу суспільну небезпечність такої діяльності, істотне порушення прав інших осіб при її здійсненні, а також значення для забезпечення належних умов життєдіяльності загалом. У цьому зв'язку необхідно врахувати позицію О.В. Джафарової, що виділяє небезпеку певної діяльності для життя, здоров'я, власності фізичних осіб, державних та суспільних інтересів як відмітну ознаку предмету здійснення дозвільної діяльності¹. Саме це й вирізняє сферу надання дозвільної діяльності у сфері надання адміністративних послуг, наслідком яких є динаміка суб'єктивних прав особи-заявника².

Виходячи з наведеного, слухним вбачається науковий підхід В.О. Резніченко, що основною ознакою (і пріоритетом) дозвільної діяльності у сфері містобудування наводить саме забезпечення безпеки містобудування. Поряд із цим вчений розглядає дозвільну діяльність і як засіб реалізації суб'єктивних прав³. З огляду на можливість настання істотних за обсягом негативних наслідків неналежного здійснення містобудівної діяльності, зазначений науковий висновок може бути уточнений.

Розгляд будь-якої системи може відбуватись в межах іншої за рівнем системи, з урахуванням місця у такій вищій системі⁴. За таких умов забезпечення суб'єктивних прав (в тому числі прав людини) може бути представлений як характеристика дозвільної діяльності в межах інших, передусім – правових суспільних інститутів, тобто – його «зовнішня» сторона. Ця сторона зумовлює такі обов'язки суб'єкта публічної влади, як прийняти відповідне звернення до розгляду та винести по ньому мотивоване рішення.

Забезпечення ж безпеки здійснення містобудівної діяльності має розглядатись як аспект, що зумовлює внутрішню сторону дозвільної діяльності у сфері містобудування, передбачає дотримання суб'єктом владних повноважень передбаченої законом процедури дозвільної діяльності, ретельне з'ясування усіх визначених законом обставин справи.

Отже, спірною уявляється позиція щодо виділення «пріоритетного» та «другорядного» аспектів дозвільної діяльності у сфері містобудування. Зазначені аспекти мають розглядатись паралельно, такі, що доповнюють один одного.

Наведені висновки зумовлюють внесення окремих пропозицій щодо змін актуального законодавства. Зокрема, у частині другій статті другій Закону України «Про адміністративні послуги» від 06.09.2012 р. № 5203-VI (далі – Закон «Про адміністративні послуги») визначено сфери суспільних відносин, на які не поширюється дія цього Закону: здійснення державного нагляду та контролю в окремих сферах; акредитації діяльності окремих суб'єктів суспільних відносин; окремі

¹ Джафарова, О.В. (2015). *Дозвільна діяльність органів публічної адміністрації в Україні: адміністративно-правові засади*: автореф. дис.... д-ра юрид. наук. Харків, 21.

² Галунько, В., Діхтєвський, П., Кузьменко, О., Стеценко, С. (2018). *Адміністративне право України. Повний курс*: підручник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 231.

³ Резніченко, В.О. (2017). Дослідження сфери містобудування як предмету дозвільної діяльності та об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Юридичний науковий електронний журнал*, 6, 239-240.

⁴ Каган, М.С. (2006). Избранные труды в VII томах. *Том I. Проблемы методологии*. Санкт-Петербург: ИД «Петрополис», 12.

⁵ *Закон про адміністративні послуги 2012* (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 76, 3067.

напрями судової та правоохоронної діяльності та деякі інші. З урахуванням особливої небезпечності здійснення містобудівної діяльності, вважаємо, що є підстави врегулювати дозвільну діяльність у цій сфері виключно у межах законодавства, що визначає дозвільну систему у сфері здійснення господарської діяльності. Це зумовлює внесення змін до Закону «Про адміністративні послуги».

Вичерпний перелік сфер суспільних відносин, щодо яких не застосовується зазначений Закон зумовлює точність формулювання містобудівної діяльності як об'єкта дозвільної діяльності. У зв'язку із цим, необхідно визнати відсутність усталеності відповідної термінології як у законодавстві, так і у юридичній науці. Так, Законом України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 р. № 2780-XII (далі – Закон «Про основи містобудування»)¹ застосовується термін «містобудування» ідентичним за значенням визнається термін «містобудівна діяльність» (ч. 1 ст. 1 цього Закону). Втім, з положень зазначеної статті слідує достатньо широкий характер містобудівної діяльності. Наприклад: діяльність не тільки щодо створення, але й щодо підтримання належного життєвого середовища (що за змістом може включати й діяльність із надання комунальних послуг). До головних напрямів містобудівної діяльності включаються зокрема: контроль за дотриманням законодавства щодо містобудування; підготовка кадрів у цій сфері тощо (ст. 2 вказаного Закону). Втім, таке розуміння містобудівної діяльності узгоджується із усталеними теоретичними положеннями². У Законі України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. № 3038-VI³ не надається окреме визначення містобудівної діяльності. Натомість, у частині першій статті другої надається визначення категорії «планування та забудова територій», що за своїм змістом є дещо вужчою ніж категорія «містобудування (містобудівна діяльність)», бо не включає окремі напрями містобудування (наприклад – підготовка кадрів).

Щодо юридичних джерел, то сьогодні можна вести мову лише про більш чи менш усталений перелік ознак містобудівної діяльності як об'єкту адміністративно-правового регулювання. Застосовується значне різноманіття термінів: «містобудування», «містобудівна діяльність», «будівництво», «капітальне будівництво» та деякі інші. Сьогодні мають місце окремі публікації теоретичного рівня, безпосередньо спрямовані на встановлення співвідношення між зазначеними поняттями⁴. Не вдаючись до детального дослідження щодо вибору того чи іншого терміну, можна з упевненістю зазначити, що не буде помилкою застосування до розглядуваної діяльності законодавчої термінології, що визначена у статті першій Закону «Про основи містобудування»: містобудування (містобудівна діяльність).

Отже, з метою виключення дії Закону «Про адміністративні послуги» щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування доцільно внести зміни до частини другої статті другої зазначеного Закону, доповнивши її пунктом шістнадцятим, який викласти у такій редакції: «здійснення містобудування (містобудівної діяльності)».

Висновки.

За критерієм об'єкту наукових досліджень сутності дозвільної діяльності у сфері містобудівної діяльності наявні наукові дослідження можуть бути систематизовані на: безпосередньо присвячені зазначеним питанням; роботи, в яких зазначені питання є умовою розгляду іншої проблематики.

За критерієм результатів наукових підходів необхідно виділити дослідження, що стверджують про: забезпечувальний характер дозвільної діяльності у містобудуванні; поєднання як забезпечувального характеру, так і розгляд її як створення умов для реалізації суб'єктивних прав у сфері містобудування; розгляд дозвільної діяльності переважно як створення умов для реалізації зазначених прав.

Зазначені критерії обрані характеризують сучасний стан розробки зазначеного питання. Так, критерій спрямованості досліджень дозволяє виявити ступінь дослідженості окресленої проблематики у актуальній науковій літературі. Критерій результатів наукових підходів дозволяє висвітлити напрями сучасного сприйняття сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

Забезпечення реалізації суб'єктивних прав та забезпечення безпеки здійснення містобудівної діяльності мають розглядатись як два самостійних за значенням аспекти спрямованості дозвільної

¹ Закон про основи містобудування 1992 (Верховна Рада України). *Відомості Верховної Ради України*, 52, 683.

² Штомпель, Н.Е. (2010). *Містобудування: конспект лекцій*. Харків: ХНАМГ, 6.

³ Закон про регулювання містобудівної діяльності 2011 (Верховна Рада України). *Офіційний вісник України*, 18, 735.

⁴ Стукаленко, О.В. (2017). Концептуальні підходи до розуміння категорій «містобудівна діяльність» та «будівництво». *Правова держава*, 28, 66-69.

діяльності у цій сфері, що у практичній діяльності знаходяться у нерозривній єдності.

Забезпечення суб'єктивних прав (в тому числі прав людини) зумовлює такі обов'язки суб'єкта публічної влади, як: прийняти відповідне звернення до розгляду, винести по ньому мотивоване рішення у визначені законом строки. Отже, такий аспект характеризує «зовнішню» сторону дозвільної діяльності.

Забезпечення безпеки здійснення містобудівної діяльності має розглядатись як аспект, що зумовлює внутрішню сторону дозвільної діяльності у сфері містобудування, передбачає дотримання суб'єктом владних повноважень передбаченої законом процедури дозвільної діяльності, ретельне з'ясування усіх визначених законом обставин справи та характеризує «внутрішню» сторону дозвільної діяльності.

Тому спірними видаються висновки окремих науковців щодо надання пріоритету тому чи іншому аспекту дозвільної діяльності у сфері містобудування.

З метою виключення дії Закону «Про адміністративні послуги» щодо дозвільної діяльності у сфері містобудування доцільно внести зміни до частини другої статті другої зазначеного Закону, доповнивши її пунктом шістнадцятим, який викласти у такій редакції: «здійснення містобудування (містобудівної діяльності)».

Забезпечення безпеки здійснення містобудівної діяльності та забезпечення суб'єктивних прав (в тому числі прав людини) як аспекти дозвільної діяльності у сфері містобудування, мають розглядатись як два самостійних за значенням аспекти спрямованості дозвільної діяльності у цій сфері, що у практичній діяльності знаходяться у нерозривній єдності. Таке їх розуміння становить основу подальших наукових досліджень сутності дозвільної діяльності у сфері містобудування.

References:

1. Averianov, V.B. (2011). *Vybrani naukovi pratsi* [Selected scientific works] Kyiv: Instytut derzhavy i prava im. V.M. Koretskoho NAN Ukrainy. [in Ukrainian].
2. Halunko, V., Dikhtievskiy, P., Kuzmenko, O., Stetsenko, S. (2018). *Administratyvne pravo Ukrainy. Povnyi kurs: pidruchnyk* [Administrative law of Ukraine. Full Course: Tutorial]. Kherson: OLDI-PLIUS. [in Ukrainian].
3. Husakov, V., Reva, S. (2019). Dozvilna systema. Kontsepsiia publichnoho upravlinnia u sferi mistobudivnoi diialnosti [Permitting system. Concept of public management in the field of urban development]. *Zbirnyk analitychnykh materialiv* [Collection of analytical materials]. Kyiv. <<http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-dmba/news/Conc.pdf>> (2020, January, 10). [in Ukrainian].
4. Dzhafarova, O.V. (2015). *Dozvilna diialnist orhaniv publichnoi administratsii v Ukraini: administratyvno-pravovi zasady: avtoref. dys.... doktora yurydychnykh nauk* [Authorization activity of public administration bodies in Ukraine: administrative and legal basis: author. Doctor of Law]. Kharkiv. [in Ukrainian].
5. *Zakon pro administratyvni posluhy 2012* [Law on Administrative Services] (Verkhovna Rada Ukrainy) [Verkhovna Rada of Ukraine]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine], 76, 3067. [in Ukrainian].
6. *Zakon pro osnovy mistobuduvannia 1992* [Law on the basics of urban planning] (Verkhovna Rada Ukrainy) [Verkhovna Rada of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy* [Information of the Verkhovna Rada of Ukraine], 52, 683. [in Ukrainian].
7. *Zakon pro rehulivannia mistobudivnoi diialnosti 2011* [Law on Regulation of Urban Planning Activity] (Verkhovna Rada Ukrainy) [Verkhovna Rada of Ukraine]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy* [Official Bulletin of Ukraine], 18, 735. [in Ukrainian].
8. Kagan, M.S. (2006). *Izbrannye trudy v VII tomah* [Selected Works in Volume VII]. *Tom I. Problemy metodologii* [Volume I. Methodology Issues]. Saint Petersburg: ID «Petropolis». [in Russian].
9. *Kontsepsiia publichnoho upravlinnia u sferi mistobudivnoi diialnosti* [Concept of public management in the field of urban development]. <<http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/Kontsepsiya-na-sayt.pdf>> (2020, January, 08). [in Ukrainian].
10. Piatkov, P.V. (2016). *Zabezpechennia zakonnosti nadannia administratyvnykh posluh u haluzi mistobuduvannia: dys.... kandydata yurydychnykh nauk* [Ensuring the Legality of Provision of Administrative Services in the Area of Urban Planning: Candidate of Law]. Kyiv. [in Ukrainian].
11. Reznichenko, V.O. (2017). *Doslidzhennia sfery mistobuduvannia yak predmetu dozvilnoi diialnosti ta ob'ektu administratyvno-pravovoho rehulivannia* [Investigation of the sphere of urban planning as a subject of permitting activity and object of legal regulation]. *Yurydychni naukovi elektronni zhurnal* [Legal scientific electronic journal], no. 6, 237-240. [in Ukrainian].
12. Rybak, K.O. (2018). *Mistobudivna diialnist yak ob'ekt administratyvno-pravovoho rehulivannia: avtoref. dys.... kandydata yurydychnykh nauk* [Urban planning as an object of administrative regulation: abstract. Candidate of Law Degree]. Kyiv. [in Ukrainian].
13. Serhiienko, O.V. (2018). *Dozvilna systema v budivnytstvi yak sukupnist ob'ektiv hromadianskoho kontroliu u sferi mistobudivnoi diialnosti* [Permitting system in construction as a set of objects of civil control in the field

- of urban development]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: derzhavne upravlinnia* [Scientific notes of TNU Vernadsky. Series: Public Administration], vol. 29 (68), no. 2, 41-45. [in Ukrainian].
14. Stukalenko, O.V. (2016). *Administratyvno-pravove zabezpechennia budivelnoi haluzi: monohrafiia* [Administrative and legal support of the construction industry: a monograph]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. [in Ukrainian].
  15. Stukalenko, O.V. (2017). Kontseptualni pidkhody do rozuminnia katehorii «mistobudivna diialnist» ta «budivnytstvo» [Conceptual approaches to understanding the categories "urban development" and "construction"]. *Pravova derzhava* [Constitutional state], no. 28, 66-69. [in Ukrainian].
  16. Shemshuchenko, Yu.S. (red.) (2012). *Velykyi entsyklopedychnyi yurydychnyi slovnyk* [Great Encyclopedic Legal Dictionary]. Kyiv: Vyd-vo «Iurydychna dumka». [in Ukrainian].
  17. Shtompel, N.E. (2010). *Mistobuduvannia: konspekt lektsii* [Urban planning: lecture notes]. Kharkiv: KhNAMG. [in Ukrainian].